

Pwyllgor	PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU
Dyddiad	6 CHWEFROR 2020
Teitl	Cynllunio a'r Cynllun Dirprwyo (Adroddiad monitro ar weithrediad y Cynllun Dirprwyo newydd)
Aelod Cabinet	Cynghorydd Gareth W Griffith
Awdur	Gareth Jones – Pennaeth Cynorthwyol Adran Amgylchedd
Pwrpas	Cwblhau monitro 12 mis ar weithrediad y Cynllun Dirprwyo newydd ac adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Craffu wedi hynny

1. CEFNDIR

- 1.1 Fe adolygwyd y Cynllun Dirprwyo ar gyfer ceisiadau cynllunio ym Mai 2018 ar ol ymchwiliad craffu ac fe atodir copi o'r Adroddiad a gyflwynwyd i'r Cyngor Llawn i'w dderbyn er gwybodaeth **[Atodiad 1]**. Amcan yr adroddiad oedd addasu'r drefn er ceisio tynnu balans priodol ynglyn a'r math o geisiadau cynllunio oedd rhaid mynd gerbron y Pwyllgor am benderfyniad a'r rhai y gellir ei penderfynu drwy'r drefn dirprwyedig.
- 1.2 Un o'r prif newidiadau oedd symud y pwyslais oddi wrth gyfeirio i'r Pwyllgor yn sgil nifer gymharol isel a meiniol o wrthwynebiadau, oedd yn cynyddu gwaith y Pwyllgor er bod y cais yn gymharol syml ei natur. Rhoddwyd ystyriaeth penodol felly ar rol Aelodau Lleol ac ehangach fel baromedr o farn leol ac i ddefnyddio eu hawl galw i mewn petai pryder lleol gwirioneddol.
- 1.3 Yn dilyn mabwysiadu'r Cynllun Dirprwyo newydd fe gododd Aelodau o'r Pwyllgor Craffu bryderon am y ffordd roedd swyddogion wedi penderynu cais ym Mhlas Pistyll o dan y drefn dirprwyedig ac bu i'r mater gael ei drafod gan y Pwyllgor Craffu yn eu cyfarfod ar y 13eg o Ragfyr 2018; y 7fed o Chwefror, 2019 a'r 4ydd o Ebrill, 2019.
- 1.4 Roedd argymhellion Pennaeth Adran Amgylchedd fel a nodwyd yn yr adroddiad yn datgan:
Argymhellir fod y Pennaeth Adran Amgylchedd yn:
 - 1) Ystyried opsiynau posib ar gyfer y dull o ymgynghori gyda'r Aelod Lleol, Cyngor Cymuned / Tref a chymdogion ac ati ar geisiadau cynllunio i newid amod ac ar mathau eraill o geisiadau cynllunio.
 - 2) Ystyried trefniadau ar gyfer ymgynghori ar geisiadau sydd o fewn neu wrth ymyl yr Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) o ran y Gwasanaeth AHNE a'r Cydbwyllgor AHNE, cyn belled a bod hynny'n rhesymol a phriodol gan ystyried y gofynion statudol ar gyfer ymgynghori ac ar gyfer gwneud penderfyniadau ar geisiadau cynllunio.
 - 3) Parhau i gynnal sesiynnau hyfforddiant rheolaidd i bob Aelod a bod pob Aelod yn rhoi blaenoriaeth i fynychu'r sesiynnau hynny. Gall hyn fod yn cynnwys sesiynnau unigol i Aelod os oes angen.
 - 4) Cwblhau'r monitro 12 mis ar weithrediad y Cynllun Dirprwyo newydd ac adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Craffu wedi hynny ar y Cynllun Dirprwyo ac ar argymhellion 1, 2 a 3.'

- 1.5 Yn eu cyfarfod ar y 4ydd o Ebrill, 2019 bu i'r Pwyllgor Craffu gynnig ac eilio derbyn yr adroddiad a'r argymhellion uchod.
- 1.6 Er hwylustod fe drafodir y 4 argymhelliad fesul pennawd:
- Ystyried opsiynau posib ar gyfer y dull o ymgynghori gyda'r Aelod Lleol, Cyngor Cymuned / Tref a chymdogion ac ati ar geisiadau cynllunio i newid amod ac ar mathau eraill o geisiadau cynllunio.**
- 1.7 Fe ymgynghorir gyda'r Aelod Lleol, Cyngor Cymuned/Tref a chymdogion yn unol gyda gofynion Erthygl 12 o'r Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Gweithdrefn Rheoli Datblygu) (Cymru) (Diwygio) 2012.
- 1.8 Mae ymgynghori gyda ymgynghorai statudol yn digwydd yn electroneg ac fe ymgynghorir gyda chymdogion drwy lythyr ac/neu hysbyseb safle fel sydd yn briodol ac yn unol gyda'r Gorchymyn uchod. Fe ymgynghorir gyda'r Aelod Lleol, Cyngor Cymuned/Tref ar bob cais ble mae gofyn statudol i ymgynghori. Mae hyn hefyd yn gyson gyda'r ffordd mae Awdurdodau Cynllunio Lleol eraill yn gweithredu o safbwynt ymgynghori ar geisiadau cynllunio.
- 1.9 Mae'r Gwasanaeth Cynllunio hefyd yn cyhoeddi 'Rhestr Wythnosol' o geisiadau cynllunio sydd wedi eu cofrestru ac mae hwn ar gael ar safle we y Cyngor www.gwynedd.llyw.cymru/cynllunio > 'Gweld ceisiadau cynllunio (Dilyn a Darganfod)' > 'Ceisiadau wedi eu cofrestru: Rhestr Wythnosol'. Ar 'Dilyn a Darganfod' gellir hefyd chwilio am geisiadau cynllunio neu edrych ar restrau wythnosol blaenorol. Nid yw'n ofynnol i'r Gwasanaeth Cynllunio ddarparu rhestr o'r fath.
- 1.10 Atodir copi o'r hyn sydd yn cael ei anfon fel ymgynghoriad i ymgynghorwyr statudol (sydd yn cynnwys yr Aelod Lleol a'r Cyngor Cymuned/Tref) yn **Atodiad 2**. Atodir copi o'r ymgynghoriad i gymdogion yn **Atodiad 3**. Mae'r ymgynghoriadau hyn wedi cael eu diwygio ers y Pwyllgor Craffu yn Ebrill 2019 gyda'r ymgynghoriad newydd wedi ei osod allan yn wahanol sydd yn amlygu y materion perthnasol yn well. Atodir copi o'r llythyrau ymgynghoriad blaenorol yn Atodiad 4.
- 1.11 Wrth ymgynghori ar gais mae'n hanfodol fod y manylion perthnasol i'r cais cynllunio yn cael eu cynnwys gan gynnwys disgrifiad o'r datblygiad a'r lleoliad, ble gellir gweld manylion y cais, yr amserlen ar gyfer cyflwyno sylwadau ac i ble gellir cyflwyno sylwadau. Nid oes gofynion Cenedlaethol ar gyfer manylder y disgrifiad ond mae swyddogion yn sicrhau fod y disgrifiad o'r cais yn adlewyrchiad mor glir a phosibl o'r bwriad ond mae'n rhaid hefyd cydnabod nad oes gofyn darparu gormod o fanylder. Nid oes rhaid i'r cais cynllunio neu'r wybodaeth ategol gael ei gyhoeddi'n electronig ond mae Llywodraeth Cymru yn annog hynny er mwyn ei gwneud yn haws i'r cyhoedd gymryd rhan yn y broses rheoli datblygu. Mewn Sir mor wledig a Gwynedd mae cynnal safle we gyda'r wybodaeth am geisiadau yn ei gwneud yn haws i'r cyhoedd gael mynediad hwylus i'r wybodaeth a gallu darparu sylwadau.
- 1.12 Ystyrir fod y llythyrau ymgynghori yn darparu'r wybodaeth angenrheidiol (ac fel sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru) ac yn osgoi jargon a bod yn or-gymhleth ble bynnag mae hynny yn bosibl. O bryd i'w gilydd ble mae ceisiadau mawr a chymhleth, mae'n anrffod fod y disgrifiad yn gorfod bod yn fanylach. Ymgynghorwyd gyda Uned Cyfathrebu y Cyngor er mwyn derbyn barn ar gynnwys a gosodiad y llythyrau ymgynghori i gymdogion ac awgrymwyd man

newidiadau sydd wedi'u ymgorffori yn y llythyr. Awgrymwyd fod mwy o arweiniad yn cael ei gynnig yn y llythyr i gymdogion ar sut i gyrraedd y wybodaeth berthnasol ar y system 'Dilyn a Darganfod' ac mae hyn wedi ei gynnwys fel rhan o'r llythyr sydd wedi ei atodi fel gwybodaeth yn **Atodiad 3**. Mae'r llythyr sydd yn cael ei anfon at ymgynghorwyr statudol/Aelod Lleol/Cyngor Cymued a Thref yn cynnwys linc uniongyrchol i'r cais ac felly nid oes angen yr un faint o arweiniad a roddir ar lythyrau cymdogion.

1.13 Ers Tachwedd 2019 mae gan y Gwasanaeth Cynllunio system swyddfa gefn newydd ac mae hyn yn golygu fod newidiadau i'r ffordd o ymgynghori wedi gorfod digwydd oherwydd hyn. Yn benodol mae fformat a 'ffont' yr ymgynghoriadau wedi newid ac mae hyn ynddo'i hun yn gwneud y llythyrau yn fwy clir i'w darllen ac yn amlygu'r prif faterion yn well. Yn ogystal, mae'r system swyddfa gefn newydd yn golygu ei bod yn haws i ddefnyddwyr y dudalen 'Dilyn a Darganfod' sydd ar safle we y Cyngor weld beth yw'r dogfennau a ymgynghorir arnynt. O ganlyniad i'r system swyddfa gefn newydd mae'r Rhestr Wythnosol a gyfeirir ato uchod hefyd yn haws i'w defnyddio gan ei fod mwy o wybodaeth ar gael ar y dudalen flaen gan alluogi defnyddwyr y safle i cael cipolwg mwy cyflawn o'r ceisiadau sydd wedi'u rhestru (copi wedi ei roi fel enghraifft yn **Atodiad 5**).

1.14 Mae'r Gwasanaeth Cynllunio yn ymwybodol nad yw'r trosglwyddo i'r system newydd wedi bod yn gwbl rhwydd a hynny oherwydd anfadrwydd y dasg a'r newid. Wrth gyflwyno newid mor sylfaenol mae'n anorfod nad yw'r system am fod yn gwbl berffaith yn y lle cyntaf ac mae swyddogion yn gweithio'n gyson i wella hyn ac i ymateb yn brydlon i unrhyw faterion sy'n codi. Er hyn, ac o ystyried fod y nifer o ddefnyddwyr yn sylweddol, nifer fychan o bryderon sydd wedi eu derbyn am y newid ac i'r mwyafrif helaeth o gwsmeriaid/defnyddwyr y Gwasanaeth mae'r newid yn welliant sylweddol o'r hen system, gan gynnwys disgrifiad cliriach o'r dogfennau sydd ar gael a braslun bychan o'r cynlluniau heb orfod agor dogfennau fesul un. Yn y pendraw, ac wedi'r cyfnod cyntaf mae'r Gwasanaeth yn hyderus y bydd y trefniadau newydd yn welliant sylweddol i holl ddefnyddwyr y Gwasanaeth gydag un o'r manteision mwyaf yn golygu pan fod problemau yn codi fod y gallu gan swyddogion i ymateb iddynt yn sydyn heb orfod ofyn i gwmni allanol wneud hyn.

Ystyried trefniadau ar gyfer ymgynghori ar geisiadau sydd o fewn neu wrth ymyl yr Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) o ran yr Uned AHNE a'r Cyd-bwyllgor AHNE, cyn belled a bod hynny'n rhesymol a phriodol gan ystyried y gofynion statudol ar gyfer ymgynghori ac ar gyfer gwneud penderfyniadau ar geisiadau cynllunio.

1.15 Mae trefniant ffurfiol eisoes yn ei le drwy Gytundeb Lefel Gwasanaeth er mwyn ymgynghori gyda'r Uned AHNE ar geisiadau sydd o fewn neu gerllaw yr AHNE. Mae'r trefniadau yn golygu fod perthynas waith sefydledig yn ei lle sydd yn golygu bod y Gwasanaeth AHNE yn darparu mewnbwn ffurfiol o fewn amserlen statudol benodol i ystod eang o faterion cynllunio gan gynnwys rhai ymgynghoriadau ar geisiadau am gyngor cyn cyflwyno cais a'r holl geisiadau cynllunio sydd wedi eu lleoli o fewn neu gerllaw yr AHNE. Mae'r ymatebion yn gryno a pherthnasol i'r materion sy'n effeithio ar yr AHNE. Yn ogystal, mae perthynas waith agos rhwng y ddau wasanaeth yn golygu fod cyd-drafod rheolaidd yn digwydd er mwyn trafod materion cynllunio all gael effaith ar yr AHNE. Wrth ystyried ceisiadau cynllunio o fewn yr AHNE, neu geisiadau gerllaw yr AHNE all gael effaith ar yr AHNE, mae swyddogion yn rhoi ystyriaeth briodol i sylwadau'r Uned AHNE a'r cyd destun polisi perthnasol (sy'n cynnwys polisi AMG 1 o'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd sydd yn cyfeirio at y Cynllun Rheolaeth AHNE).

- 1.16 O drafod gyda'r Uned AHNE ystyrir fod y trefniadau presennol yma yn rhesymol a phriodol ac yn gweithio'n effeithiol gan gyfrannu ar y pwrpas o warchod yr AHNE. Nid oes gofyn statudol i ymgynghori gyda'r Uned AHNE ond ystyrir fod hyn yn ymarefer da ac yn ychwanegu gwerth i'r broses. Nid oes trefniant ffurfiol i ymgynghori gyda Cydbwyllgor Ymgynghorol yr AHNE ar geisiadau cynllunio. Fodd bynnag, mewn achosion arbennig mae'r Gwasanaeth Cynllunio yn ymwybodol fod modd i geisiadau cynllunio gael eu trafod mewn cyfarfodydd o'r Cydbwyllgor Ymgynghorol ac i sylwadau gael eu hanfon ymlaen i'r Gwasanaeth Gynllunio. O dan yr amgylchiadau sydd wedi eu hamlinellu uchod credir fod y trefniant presennol yn gweithio yn dda ac nad oes sail i wneud newidiadau.

Parhau i gynnal sesiynnau hyfforddiant rheolaidd i bob Aelod a bod pob Aelod yn rhoi blaenoriaeth i fynychu'r sesiynnau hynny. Gall hyn fod yn cynnwys sesiynnau unigol i Aelod os oes angen.

- 1.17 Mae'r Gwasanaeth Cynllunio yn ymroddedig i gynnal sesiynnau hyfforddiant sydd yn ymwneud gyda'r maes cynllunio yn rheolaidd. Mae sesiynau diweddar wedi bod ynglyn a'r Cynllun Datblygu Lleol ar y cyd a'r trefniadau monitro ac adolygu ac allbynnau'r adroddiad monitro blynyddol cyntaf, yn ogystal a thrafod achosion apeliadau diweddar a'r prif negeseuon yn deillio allan o benderfyniadau apel. Mae'r adborth ar gyfer y sesiynnau hyfforddiant i Aelodau yn gyffredinol yn gadarnhaol iawn. Heblaw am hyfforddi Aelodau newydd o'r Pwyllgor Cynllunio mewn sesiynnau 1:1 fe gynhaliwyd y sesiynnau hyfforddiant drost y blynyddoedd olaf megis:

- Cynllun Datblygu Lleol (Gwynedd ac Ynys Mon) 16/09/2019 & 19/09/2019
- Hyfforddiant Aelodau Pwyllgor Cynllunio - 01.04.19
- Hyfforddiant i Aelodau ar y broses gynllunio – 20/2/19
- Hyfforddiant: Y Pwyllgor Cynllunio 16/1/19
- Hyfforddiant Apeliadau Cynllunio – 27/7/18
- Hyfforddiant Aelodau Pwyllgor Cynllunio – Apeliadau - 15/06/18
- Y Pwyllgor Cynllunio 2017 (Apeliadau Cynllunio)

Cwblhau'r monitro 12 mis ar weithrediad y Cynllun Dirprwyo newydd ac adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Craffu wedi hynny ar y Cynllun Dirprwyo ac ar argymhellion 1, 2 a 3.

- 1.18 Fel a nodwyd eisoes, fe adolygwyd y Cynllun Dirprwyo ar gyfer ceisiadau cynllunio ym Mai 2018 ar ol ymchwiliad craffu ac fe atodir copi o'r Adroddiad Craffu a gyflwynwyd i'r Cyngor Llawn i'w dderbyn er gwybodaeth (Atodiad ??). Amcan yr adroddiad oedd addasu'r drefn er ceisio tynnu balans priodol ynglyn a ceisiadau cynllunio oedd rhaid mynd gerbron y Pwyllgor am benderfyniad a'r rhai y gellir ei penderfynu drwy'r drefn dirprwyedig. Un o'r prif newidiadau oedd symud y pwyslais oddi wrth gyfeirio i'r Pwyllgor yn sgil nifer gymharol isel a meiniol o wrthwynebiadau, oedd yn cynyddu gwaith y Pwyllgor yn sylweddol, er bod y cais yn gymharol syml ei natur. Rhoddwyd ystyriaeth penodol felly ar rol Aelodau Lleol ac ehangach fel baromedr o farn leol ac i Aelod Lleol ddefnyddio eu hawl galw i mewn petai pryder lleol gwirioneddol.

- 1.19 Fel rhan o'r Ymchwiliad Craffu yn ystod 2016-17 fe ragwelwyd y byddai buddion amlwg ac eang o weithredu'r newidiadau i'r Cynllun Dirprwyo fyddai'n cynnwys:
- Llai o geisiadau ar yr rhaglen a pheidio gorfod blaenoriaethu cymaint
 - Penderfyniadau mwy amserol yn debygol o:
 - Wella profiad y cwsmer
 - Lleihau'r risgiau i'r Cyngor (apel ac ad-dalu ffioedd)
 - Llai o bwysau gwaith ar Aelodau'r Pwyllgor Cynllunio a chyfarfodydd byrrach
 - Pwyllgor Cynllunio yn gallu canolbwyntio ar geisiadau sydd o wir ddiddordeb iddynt
 - Llai o bwysau ar yr holl Unedau ac swyddogion sy'n cefnogi'r broses
 - Ryddhau amser Swyddogion Cynllunio i ganolbwyntio ar geisiadau cynllunio eraill gwella profiad holl gwsmeriaid y Gwasanaeth Cynllunio

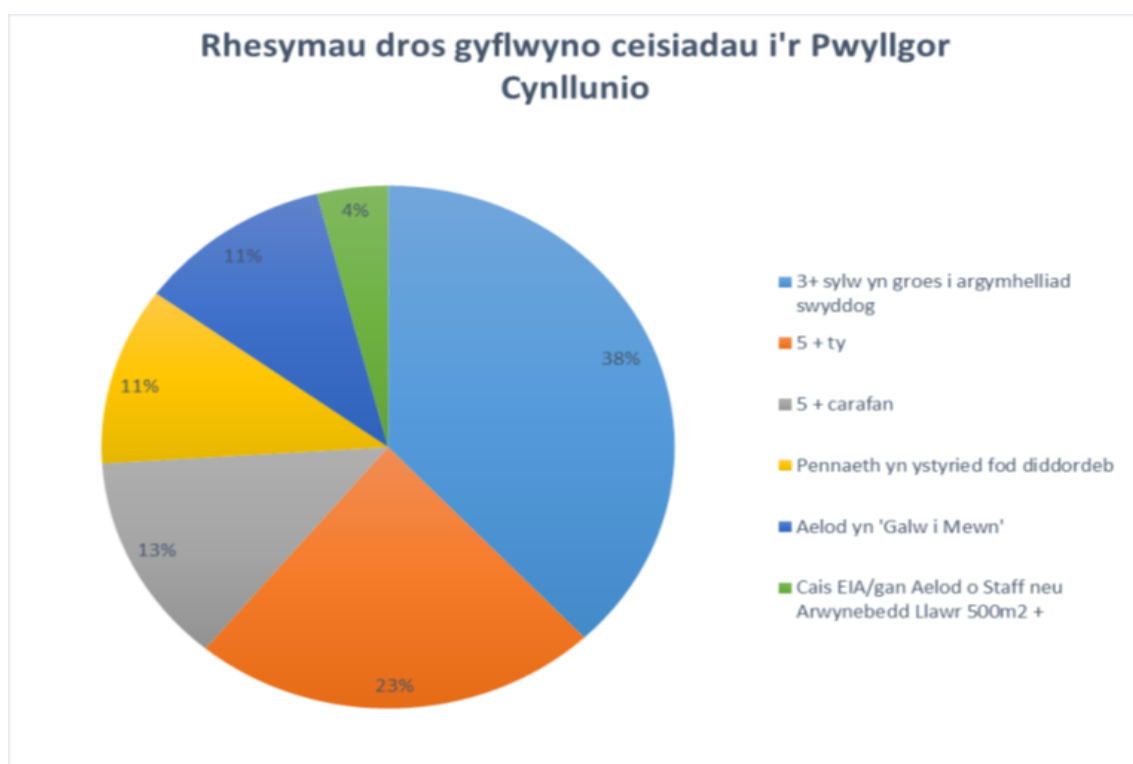
2. ASESU'R NEWID I'R CYNLLUN DIRPRWYO

- 2.1 Bellach mae cyfnod o flwyddyn a hanner wedi bod ers mabwysiadu'r Cynllun Dirprwyo newydd ac mae modd edrych yn ol ar ddata y cyfnod yma er mwyn asesu'r newid. Yn ystod 2016/17 daeth 9% o holl geisiadau cynllunio o fewn ardal Awdurdod Cynllunio Lleol Gwynedd gerbron y Pwyllgor Cynllunio o'i gymharu gyda cyfartaledd Cymru oedd yn 6%. Ar yr adeg hynny, y prif resymau am hyn oedd:

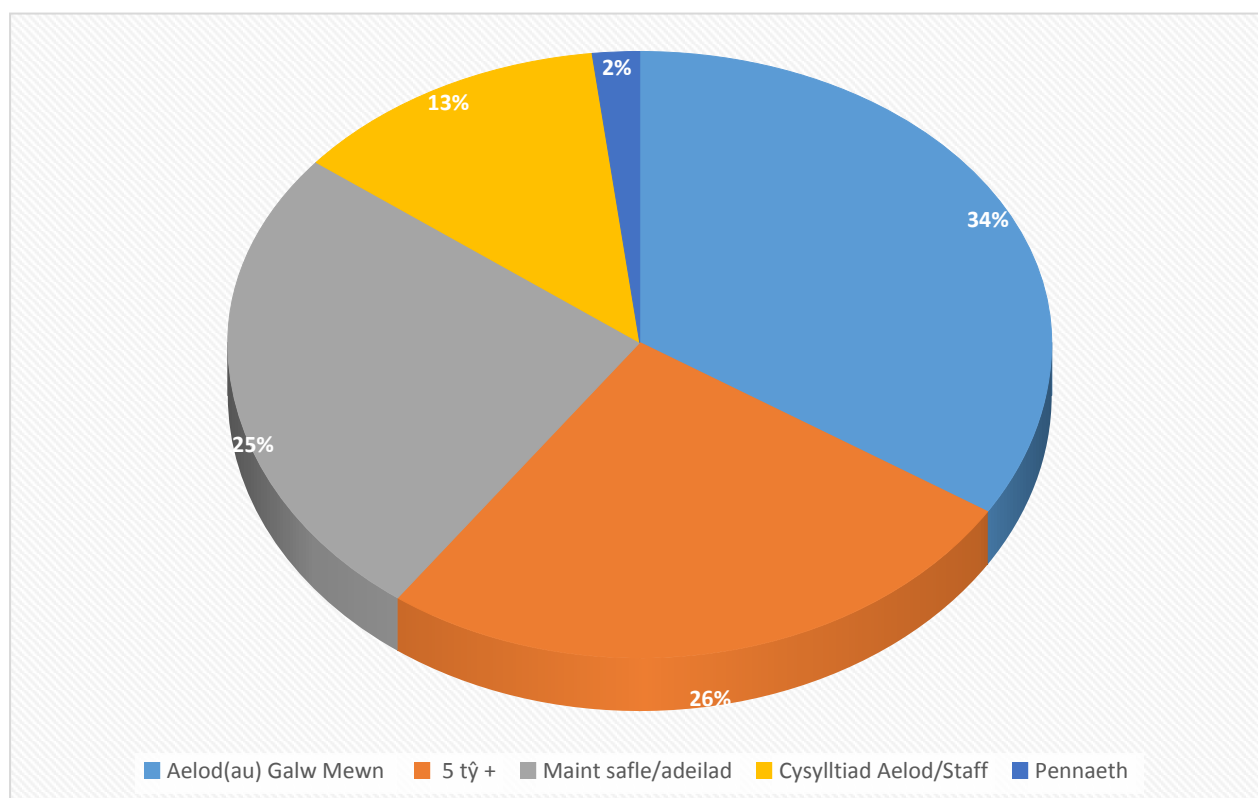
- Trothwyon ar gyfer cyfeirio cais i'r Pwyllgor Cynllunio yn isel
- Trothwyon yn rhy rhagnodol
- Cynllun Dirprwyedig (ar y pryd) wedi dyddio – a'r math o geisiadau a welir wedi newid yn sylweddol o safbwynt nifer, math a maint.

- 2.2 Isod gwelir ddau graff, y cyntaf yn dangos y rhesymau dros gyflwyno ceisiadau i'r Pwyllgor oedd yn seiliedig ar wybodaeth Pwyllgorau Cynllunio yn ystod 2015/2016 a'r ail yn dangos y rhesymau dros gyflwyno ceisiadau i'r Pwyllgor Cynllunio ers Medi 2018. Er fod y Cynllun Dirprwyo newydd wedi ei fabwysiadu dechrau Mai 2018 roedd sawl cais a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Cynllunio yn y misoedd dilynol yn geisiadau oedd angen eu hystyried yn unol gyda gofynion yr hen Gynllun Dirprwyo. Erbyn Medi 2018 roedd rhan helaeth y ceisiadau oedd yn dod gerbron y Pwyllgor yn rai oedd wedi'u cyflwyno i'r Pwyllgor ar sail gofynion y Cynllun Dirprwyo newydd ac felly ystyrir fod y wybodaeth o Medi 2018 yn rhoi adlewyrchiad mwy teg o sut mae llyth gwaith y Pwyllgor wedi newid o ganlyniad i fabwysiadu'r Cynllun Dirprwyo newydd.

Rhesymau dros gyflwyno ceisiadau i'r Pwyllgor Cynllunio yn 2015/2016:

Rhesymau dros gyflwyno ceisiadau i'r Pwyllgor Cynllunio ers Medi 2018:

- 2.3 Er mwyn gallu gwneud cymhariaeth glir rhwng y gwahaniaeth mewn nifer o geisiadau cyn ac ar ol mabwysiadu'r Cynllun Dirprwyo newydd mae'n hanfodol osgoi y cyfnod o newid sef Mai 2018 i o leiaf Medi 2018. Er mwyn gwneud y gymhariaeth yma cymharwyd y nifer o eitemau a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Cynllunio dros 15 o gyfarfodydd rhwng Rhagfyr 2016 i Rhagfyr 2017 ac wedyn rhwng y 15 o gyfarfodydd rhwng Rhagfyr 2018 a Rhagfyr 2019. Roedd y nifer o eitemau a gyflwynwyd i'r Pwyllgor yn 2016/17 yn **142** (yn amrywio rhwng 5 a 16 o eitemau gyda chyfartaledd o 9) a'r nifer o eitemau a gyflwynwyd yn 2018/19 yn **67** (yn amrywio rhwng 3 a 9 o eitemau gyda chyfartaledd o 4. Noder fod un o'r Pwyllgorau yn y cyfnod yma wedi ei ganslo).
- 2.4 Mae'r newid i'r Cynllun Dirprwyo wedi golygu mai ond oddeutu 6% o'r holl geisiadau sydd bellach yn dod gerbron y Pwyllgor Cynllunio er mwyn cael penderfyniad yn lle 9% a welwyd o dan yr hen gynllun dirprwyo. Mae hyn wedi galluogi'r Pwyllgor Cynllunio i ganolbwyntio ar y ceisiadau mwyaf o ran ei maint ac hefyd y ceisiadau mwyaf cynhennus. Yn ogystal mae hyn wedi galluogi'r Gwasanaeth Cynllunio i fod yn cymharu yn well gyda'r cyfartaledd drwy Gymru ac yn ogystal a'r buddion eraill o ryddhau amser swyddogion i fod yn canolbwyntio ar 94% o geisiadau eraill sydd angen penderfyniad prydlon.
- 2.5 Mae'n debyg mai'r prif newid yw nad yw ceisiadau bychan nad ydynt o ddiddordeb mwy na lleol yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor ond oherwydd fod 3+ o wrthwynebiadau wedi eu derbyn. Yn hytrach, yr hyn sydd wedi ei weld yw bod y ceisiadau sydd wir o ddiddordeb lleol unai yn cael eu galw i mewn gan yr Aelod(au) Lleol neu gan y Pennaeth Adran yn lle'r hen riniog o dderbyn 3+ o lythyrau gwrthwynebu. Mae'n bosib iawn os na fyddai rhain wedi eu galw mewn gan yr Aelod(au) Lleol efallai y byddai'r Pennaeth Adran hefyd wedi ystyried eu galw i mewn ar sail lefel a natur y diddordeb lleol. Mae'r wybodaeth arall yn weddol gyson e.e. mae'r hen riniogau o faint arwynebedd llawr a 5+ carafán bellach yn cael ei gyfarch gan faint safle/adeilad ac mae'r rhiniog 5+ tŷ wedi aros yr un peth gyda'r canran o geisiadau wedi aros yn weddol debyg er gwaethaf y newid.
- 2.6 O'r wybodaeth yma gellir dod i'r casgliad fod rol yr Aelod(au) Lleol ac ehangach yn mynd i weithredu fel baromedr o farn leol ac i Aelod Lleol ddefnyddio eu hawl galw i mewn petai pryder lleol gwirioneddol wedi gweithio yn llwyddiannus. Yn ogystal, unwaith 'roedd y newid i'r Cynllun Dirprwyo yn ei le ac wedi ei egluro, ni fu unrhyw bryderon na chwynion gan drigolion am y newid i'r rhiniog 3+ o wrthwynebiadau.
- 2.7 Er mwyn cael barn ehangach am effeithiau a llwyddiant y Cynllun Dirprwyo newydd fe holwyd barn cynrychiolaeth o swyddogion o Wasanaethau eraill o fewn y Cyngor sydd yn chwarae rhan allweddol yng ngwaith y Pwyllgor. Er mwyn hwyluso hyn fe ofonwyd 4 cwestiwn ac fe dderbyniwyd ymateb gan bob Gwasanaeth a holwyd. Roedd yr ymatebion yn dilyn trywydd a themau cyffredin gan hefyd nodi awgrymiadau. Fe grynhoir rhain isod o dan y cwestiwn o ofynnwyd:

1. Gofynion gwaith/yr effaith ar eu llwyth gwaith o'o gymharu gyda'r sefyllfa flaenorol?

- Baich gwaith wedi ysgafnhau gryn dipyn, bellach mae llai o bwysau o fewn amserlen dynn (cylch 3 wythnos). Rhaglen swmpus bob 3 wythnos yn gallu creu straen sylweddol.

2. Y nifer o eitemau ar yr agenda a hyd y Pwyllgor?

- Nifer o eitemau ar yr agenda wedi lleihau. Pwrpas y newid oedd lleihau niferoedd er mwyn i'r Pwyllgor allu trafod yr achosion o bwys mewn manylder. Hefyd, mae'r amser byr sydd ar gael i baratoi ar gyfer y Pwyllgor yn golygu fod swyddogion bellach yn gallu canolbwyntio'n llwyr ar yr achosion o bwys.
- Penderfyniad dirprwyedig yn golygu penderfyniad cynt i'r cwsmer (sydd i'w groesawu)

3. Ystyried arbrofi gyda lleihau y nifer/amlder o Bwyllgorau ac sut y byddai hyn yn effeithio ar y Gwasanaeth perthnasol?

- Gwneud synnwyr i ystyried llai o gyfarfodydd o ystyried y nifer isel.
- Croesawu lleihau amlder/nifer Pwyllgorau.
- Er byddai mwy o eitemau bob 4 wythnos byddai yn Bwyllgor o sylwedd.
- Er byddai mwy o eitemau bob 4 wythnos byddai cael gwared o'r 'cycle' heriol bob 3 wythnos yn fwy manteisiol ac yn gorbwyso hyn.
- Byddai'n fwy cost effeithiol (teithio a lluniaeth) ac yn well defnydd o amser.

2.8 Ers gweithredu'r Cynllun Dirprwyo newydd mae'r dystiolaeth yn dangos fod llai o geisiadau yn cael ei hadrodd i'r Pwyllgor, ond bod y Cyllun Dirprwyo yn sicrhau fod y ceisiadau sydd angen i'r Pwyllgor fod yn eu penderfynu yn cael hadrodd iddynt. Nodir fod sylwadau yn sgil yr ymgynghoriad ar y cynllun dirprwyedig yn codi mater amrywiol o ran trefniadau'r Pwyllgor, ond tynnir sylw'n benodol at y sylwadau cyffredin ynglyn a nifer y ceisiadau sydd yn cael eu hadrodd a nifer y cyfarfodydd Pwyllgor Cynllunio sydd angen eu cynnal. Ar hyn o bryd mae 15 Pwyllgor Cynllunio'r flwyddyn gyda'r nifer yma o gyfarfodydd mae'n debyg yn seiliedig ar ofynion yr hen Gynllun Dirprwyo. Gan ystyried y nifer o geisiadau sydd angen eu hadrodd i Bwyllgor erbyn hyn – credir fod sail i ostwng nifer y cyfarfodydd Pwyllgor o 15 y flwyddyn i 12 y flwyddyn, ond bod hyn yn cael ei fonitro. Mae hyn i weld yn gwneud synnwyr o ran defnydd mwy effeithiol o adnoddau ac amser Swyddogion ac Aelodau.

3. ARGYMHELLION

- 3.1 I barhau i weithredu'r drefn ymgynghori statudol a defnyddio y templedi llythyrau newydd er mwy ymgynghori ac i fonitro'r sefyllfa gyda'r swyddfa gefn newydd ac adolygu fel bo angen.
- 3.2 Parhau i ymgynghori gyda'r Uned AHNE fel sydd yn digwydd yn bresennol.
- 3.3 Parhau gyda darparu rhaglen o hyfforddiant perthnasol yn rheolaidd
- 3.4 I leihau'r nifer y Pwyllgorau Cynllunio o 15 y flwyddyn i 12 y flwyddyn a monitro sut mae hyn yn gweithredu dros gyfnod o flwyddyn ac i fod yn weithredol yn y flwyddyn ariannol nesaf.

ATODIADAU

- **Atodiad 1:** Adroddiad Cyngor Llawn 3ydd o Fai, 3018
- **Atodiad 2:** Llythyr ymgynghori ar gais cynllunio – ymgynghorwyr statudol/Aelod Lleol/Cyngor Cymuned a Thref
- **Atodiad 3:** Llythyr ymgynghori ar gais cynllunio - cymdogion
- **Atodiad 4:** Llythyrau ymgynghori ar gais cynllunio (yr hen fersiwn)
- **Atodiad 5:** copi o dudalen y we sydd yn dangos y 'Rhestr Wythnosol' o geisiadau cynllunio